

1960

პროლეტარების ყველა ქვეყნისა, შეერთდეთ!
საბჭოთა კულტურული მეცნიერებების
სახელმწიფო მუზეუმის გამარჯვებულების

საქართველოს საგარეო სოციალისტური არტისტის
სახელმწიფო სამართლებრივი სამსახურის

უგაღასი სახელმწიფო უნივერსიტეტი

№ 18 (116)

31 ოქტომბერი

1960 წელი

ზ ი ნ ა რ ს ი

სსრ კავშირის კანონები, სსრ კავშირის უმაღლესი საბოლოო
დაზენილებები, სსრ კავშირის უმაღლესი საბოლოო პრეზიდიუმის
გრძანებულებები და დადგენილებები

177. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა ანტარქტიკას თაობაზე ხელშეკრულების რატიფიკაციის შესახებ.
  178. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა საზღვაო სამართლის თაობაზე კონვენციების რატიფიკაციის შესახებ.
  179. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა მს. ი. რ. რაზაკოვის დენინის ობრენით დაწილდობის შესახებ.
- სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში.

საქართველოს სსრ კანონები, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბოლოო
დაზენილებები, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბოლოო პრეზიდიუმის
გრძანებულებები და დადგენილებები

განცილება პირველი

180. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა საქართველოს სსრ მოსამართლეთა დისკიპლინური პასუხისმგებლობის თაობაზე დებულების დამტკიცების შესახებ.
181. ბრძანებულება საქართველოს სსრ მოსამართლეთა დისკიპლინური პასუხისმგებლობის შესახებ.
182. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა საქართველოს სსრ რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების არჩევნების დებულების შესახებ.
წრიულება საქართველოს სსრ რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების არჩევნების შესახებ.
183. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა „საქართველოს სსრ დამსახურებული გამომგონებლის“ და „საქართველოს სსრ დამსახურებული რაიონული სამეცნიეროს“ სამეცნიერო ნიშნების ღმერჩილობაში ცელილებების შეტანის შესახებ.

183. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა საქართველოს უმაღლეს საბჭოს პრეზიდიუმის სამართლით იმ პირთა დაფილდოების შესახებ, რომელიცმაც განსაკუთრებით გამოიჩინეს თავი საქართველოს სსრ მეცნიერებათა ეკადემიის მაღალმთამინდნ სამეცნიერო სადგურის მშენებლობაზე.
184. დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა ქალაქ თბილისის ოქტომბრის რაიონის სახალხო მოსამართლის თანამდებობიდან ვ. ი. ჯანდიერის გაწვევის შესახებ.
185. დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა ქალაქ თბილისის კალინინის რაიონის სახალხო მოსამართლის თანამდებობიდან ი. ა. ყაველაშვილის გაწვევის შესახებ.

განცოვილება მიერთ

საინფორმაციო ცნობა.

სსრ კავშირის კანონები, სსრ კავშირის უგალლეცი
საბოლოო დადგენილებები, სსრ კავშირის უგალლეცი საბა-
კომიტეტის ბრძანებულებები და დადგენილებები

ბრძანიშვლება სსრ კავშირის უმაღლესი საგვროს პრეზიდიუმის

¹⁷⁷ ანტარქტიკის თაობების ელექტრულების რატიობის ზესახებ

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს საკავშირო საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს საგარეო საქმეთა კომისიების მიერ მოწოდებული და სარატიფიკაციოდ წარმოდგენილი ხელშეკრულება ანტარქტიკის შესახებ, ხელმოწერილი სსრ კავშირის წარმომადგენლის მიერ ვაშინგტონში 1959 წლის 1 დეკემბერს, რატიფიცირებულ იქნას.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნიძე.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი მ. გიორგიშვილი.

მოსკოვი, კრემლი, 1960 წლის 20 ოქტომბერი.

ଧରମବାଦୀଙ୍କୁଳେବା ସେଇ କାହାରିବାରେ ଶବ୍ଦାଲ୍ଲେଖି ପାଞ୍ଚଟଙ୍କୁ ତର୍କାରିଙ୍କିରଣ ହେବାକୁ

178 საზღვაო სამართლის თაობაზე კონვენციის ჩატიციკაციის
შესახებ

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს საკავშირო საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს საგარეო საქმეთა კრიმინიურის მიერ მოწონებული და საზოგადოებრივ შარქმოვანით:

1. კონვენცია ტერიტორიული ზღვისა და მომიჯნავე ზონის შესახებ, ხელ-მოწერილი სსრ კავშირის წარმომადგენლის მიერ ნიუ-იორკში 1958 წლის 30 ოქტომბერს,

2. კონვენცია გაშლილი ზღვის შესახებ, ხელმოწერილი სსრ კავშირის წარმომადგენლის მიერ ნიუ-იორქში 1958 წლის 30 ოქტომბერს,

3. კონვენცია კონტინენტური შეღვის შესახებ, ხელმოწერილი სსრ კავ-შირის წარმომადგენლის მიერ ნიუ-იორკში 1958 წლის 31 ოქტომბერს,

რატიფიცირებულ იქნას იმ დამატებითი შენიშვნებისა და განცხადების გათვალისწინებით, რომლებიც გააკეთა სსრ კავშირის წარმომადგენელმა ამ კონვენციების ხელის მოწერის დროს.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნიცე.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი მ. გიორგიელი.

მოსკოვი, კრემლი. 1960 წლის 20 ოქტომბერი.

179 ამ. ი. რ. რაზაკოვის ლენინის ორდენით დაჯილდოვაზის შესახებ

დაბალებიდან ორმოცდაათი წლისთვის გამო და საბჭოთა სახელმწიფოს წინაშე ღამისახურებისათვის ყირგიზეთის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ამს. ისხავ რაზაკის ძე რაზაკოვი დაჯილდოვაზულ იქნას ლენინის ორდენით.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზოვი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი მ. გიორგიაშვილი.

მოსკოვი, კრემლი. 1960 წლის 24 ოქტომბერი.

სსრ პავზირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი

წიგნის ვაჭრობის განვითარებაში მიღწეული წარმატებებისათვეს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა 1960 წლის 20 ოქტომბრის ბრძანებულებით სსრ კავშირის ორდენებითა და მედლებით დააჯილდოვა წიგნის ვაჭრობის 110 მუშავი.

„საპატიო ნიშნის“ ორდენით დაჯილდოვებულია 10 კაცი, მედლით „შრომითი წარჩინებისათვის“ — დაჯილდოვებულია 100 კაცი, მათ შორის საქართველოს სსრ სპუბლიკაში:

„საპატიო ნიშნის“ ორდენით

მელიტონ სერგის ძე თევდორაძე — საქართველოს სსრ კულტურის სამინისტროს წიგნის ვაჭრობის სამსართველოს საბიბლიოთურო კოლექტორის დირექტორი.

მედლით „შრომითი ზარჩინებისათვის“

1. ალექსანდრე სამსონის ძე ფარულავა — საქართველოს სსრ კულტურის სამინისტროს წიგნის ვაჭრობის სამსართველოს უფროსი.

2. გოგონა ნესტორის ასული სიხარულიძე — ქალაქ ბათუმის № 1 წიგნის მაღაზიის გამყიდველი.

3. ცუცა გრიგოლის ასული ცხიტიშვალი — ორგონიკიძის რაისამომხმარებლო კავშირის წიგნის მაღაზიის გამგე.

საქართველოს სსრ კანონები, საქართველოს სსრ
უმაღლესი საგანის დადგენილებები, საქართველოს ნიშან
უმაღლესი საგანის პრეზიდიუმის ბრძანებულებები და
დადგენილებები

გაცოლილება პირები

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგანის პრეზიდიუმის

180 საქართველოს სსრ მოსამართლეთა დისციპლინური პასუხის-
მგებლობის თაობაზე დაზულების დამტკიცების უსახება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

დამტკიცება დებულება საქართველოს სსრ მოსამართლეთა დისციპლი-
ნური პასუხისმგებლობის შესახებ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ქოწევიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. ჩილეიაშვილი.

ქ. თბილისი. 1960 წლის 28 ოქტომბერი.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს სსრ მოსამართლეთა დისციპლინური
პასუხისმგებლობის უსახება

1. საქართველოს სსრ სასამართლოებს დაქისრებული აქვთ საპასუხისმგებ-
ლო ამოცანები — განახორციელონ მართლმასულება, განამტკიცონ სოცია-
ლისტური კანონიერება, აღზარდონ მოქალაქეები სემშობლოსა და კომუნიზმის
საქმისაღმი ერთგულების სულისკვეთებით, საბჭოთა კანონების ზუსტად და
განუხრელად შესრულების, სოციალისტური საკუთრებისაღმი მზრუნველო-
ბით მოყრობის, შრომის დისციპლინის დაცვის, სახელმწიფოებრივი და საზო-
გადოებრივი მოვალეობისაღმი პატიოსანი დამკაიდებულების, მოქალაქეთა
უფლების, პატივისა და ღირსებისაღმი, სოციალისტური საერთო ცხოვრების
შესებისაღმი პატივისცემის სულისკვეთებით.

ამ დიდი ამოცანების განხორციელება ავალებს მოსამართლეს აფასებდეს
ხალხის ნდობას, იყოს მაგალითი სამშობლოს პატიოსანი მსახურისა, ზუსტად
და განუხრელად შესრულოს საბჭოთა კანონები. მოსამართლე უნდა იყოს
ზნეობრივად წმინდა და უმშივევლო ყოფაქცევის, რათა პეტრე სხვების გასა-
მართლებისა და აღზრდის არა მარტო უფლება, არამედ მორალური საფუძვე-
ლიც. მოსამართლეთა სამსახურებრივი დაუდევრობა და უღირსი მოქმედება
სახელს უტესს სასამართლოს ავტორიტეტს და ამიტომ უნდა იწვევდეს დის-
ციპლინურ პასუხისმგებლობას.

მოსამართლეთა დისციპლინური პასუხისმგებლობის შესახებ საკითხი
გადასაწყვეტად, საქართველოს სსრ სასამართლო წყობილების შესახებ გადასაწყვეტად, 63 მუხლის შესაბამისად, საქართველოს სსრ უმაღლესი სასამართლოსთან, აფხა-
ზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ უმაღლეს სასამართლოებთან და სამხრეთ ოსეთის
ავტონომიური ოლქის სასამართლოსთან იქმნება დისციპლინურ საქმეთა კო-
ლეგიები 5 კაცის შემაღენლობით.

2. საქართველოს სსრ სასამართლო წყობილების კანონის 58 მუხლის შესა-
ბამისად საქართველოს სსრ უმაღლესი სასამართლო დისციპლინურ საქმეთა
კოლეგიას პლენურის წევრთა რიცხვიდან აირჩევს საქართველოს სსრ უმაღლე-
სი სასამართლოს პლენური ღრა კენჭისყრით, ორი წლის ვადით.

აფხაზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ უმაღლესი სასამართლოების და სამხრეთ
ოსეთის ავტონომიური ოლქის სასამართლოს დისციპლინურ საქმეთა კოლე-
გიებს აირჩევენ შესაბამისად ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი სასა-
მართლოების, ავტონომიური ოლქის სასამართლოს წევრთა რიცხვიდან და სა-
ხალხო მოსამართლეთა რიცხვიდან ავტონომიური რესპუბლიკების და ავტონო-
მიური ოლქის მოსამართლეთა საერთო კრებებზე ღრა კენჭისყრით ორი წლის
ვადით.

დისციპლინურ საქმეთა კოლეგიის წევრები თავისი შემაღენლობიდან
ირჩევენ კოლეგიის თავმჯდომარეს. თვითოვული საქმის განსახილველად კოლე-
გიის თავმჯდომარე ქმნის შემაღენლობას კოლეგიის სამი წევრისაგან თავისი
თავმჯდომარეობით ან კოლეგიის ერთ-ერთი წევრის თავმჯდომარეობით.

3. დისციპლინური საქმის აღმერის საფუძვლად ჩაითვლება:

ა) შრომის დისციპლინის დარღვევა;

ბ) მოსამართლის დაუდევრობით ან უდისციპლინობით სასამართლოს მუ-
შაობაში დაშვებული დარღვევები;

გ) საბჭოთა მოსამართლისათვის შეუფერებელი საქციელი, რაც სახელს
უტეს სასამართლოს ავტორიტეტს.

4. დისციპლინური საქმის აღმერის უფლება პქვთ შესაბამისად აფხაზეთის
ასსრ და აჭარის ჭავას უმაღლესი სასამართლოების თავმჯდომარებს და სამხ-
რეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარეს ამ სასამართ-
ლოების წევრების და ავტონომიური რესპუბლიკების და ავტონომიური ოლქის
შემაღენლობაში შემავალი რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლების
თავმჯდომარების და სახალხო მოსამართლეების მიმართ. საქართველოს სსრ
უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარეს — საქართველოს სსრ უმაღლესი
სასამართლოს წევრებისა და აგრეთვე ქვემდგომი სასამართლოების ყველა
მოსამართლის მიმართ.

5. დისციპლინური საქმე მოსამართლეთა წინააღმდეგ შეიძლება აღიძრას
არა უგვიანეს 1 თვისა გადაცდომის გამომუღავნების დღიდან და არა უგვიანეს 6
თვისა მისი ჩადენის დღიდან.

6. აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ უმაღლესი სასამართლოების და სამხ-
რეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სასამართლოს დისციპლინურ საქმეთა
კოლეგიები განიხილავენ დისციპლინურ საქმეებს რაიონული (საქალაქო) სა-

ხალხო სასამართლოების თავმჯდომარეების, სახალხო მოსამართლეების, ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი სასამართლოების და ავტონომიური ლეგის სასამართლოს წევრების მიმართ შესაბამისად.

საქართველოს სსრ უმაღლესი სასამართლოს დისციპლინურ საქმეთა კოლეგია განიხილავს დისციპლინურ საქმეებს რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების თავმჯდომარეების, სახალხო მოსამართლეების, რომლებიც ტერიტორიულად არ შედიან ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ავტონომიური ოლქის შემადგენლობაში, ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი სასამართლოების თავმჯდომარეების და მათი მოაღილეების, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარისა და საქართველოს სსრ უმაღლესი სასამართლოს წევრების მიმართ.

7. დისციპლინურ საქმეთა კოლეგიაში საქმის განხილვამდე გულდასმინუნდა შემოწმდეს მოსამართლის დისციპლინურ პასუხისებაში მიცემის საფუძვები, მოსამართლეს, რომლის მიმართაც არის აღმრული საქმე, მოეთხოვოს წერილობითი ახსნა-განმარტება და შეგროვდეს სხვა სპირო მძალები.

8. დისციპლინური საქმეები განიხილება დისციპლინურ პასუხისებაში მიცემული მოსამართლის თანდასწრებით.

9. დისციპლინურ პასუხისებაში მიცემულ მოსამართლეს შეუძლია აცილება მისცეს დისციპლინურ საქმეთა კოლეგიის წევრებს.

საკითხს კოლეგიის წევრის მიმართ აცილების საფუძვლიანობის შესახებ გადაწყვეტენ კოლეგიის დანარჩენი წევრები; თუ ხმები გაიყო, კოლეგიის წევრის მიმართ აცილება მიღებულად ჩაითვლება. კოლეგიის იმ წევრის ადგილზე, რომლის მიმართ აცილება მიღებულ იქნა, მოიწვევა სხვა წევრი დისციპლინურ საქმეთა კოლეგიის წევრთა რიცხვიდან.

10. საქმის განხილვა დისციპლინურ საქმეთა კოლეგიაში წარმოებს ღია სხდომაზე სასამართლოს მუშაკების კოლექტივისათვის და იწყება კოლეგიის ერთ-ერთი წევრის, მოხსენებით, შემდეგ მოიშენენ დისციპლინურ პასუხისებაში მიცემული მოსამართლის ახსნა-განმარტებას.

სასამართლოს მუშაკებს, რომლებიც ესწრებიან კოლეგიის სხდომას, შეუძლიათ არსებოთად გამოთქვან აზრი განსახილევალ დისციპლინურ საქმეზე. ამის შემდეგ კოლეგია გადის სათათბიროდ გადაწყვეტილების გამოსატანად.

დისციპლინური საქმის განხილვისას დგება სხდომის ოქმი.

11. დისციპლინურ საქმეთა კოლეგიას შეუძლია დაადოს ერთ-ერთი ამ დაციპლინური სასჯელებიდან:

- შენიშვნა,
- საყველური,
- გ) სასტიკი საყველური.

12. იმ შემთხვევაში, თუ დისციპლინურ საქმეთა კოლეგია ცნობს, რომ მოსამართლე არ შეეფერება დაკავებულ თანამდებობას, ამის შესახებ აცნობებს საქართველოს სსრ უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარეს დაკავებული თანამდებობიდან მოსამართლის ვალამდე აღრე გაწვევის საკითხის დასაყენებლად.

თუ დისციპლინურ საქმეთა კოლეგია მოსამართლის მოქმედებაში დაიხურ ხას დანაშაულის ნიშნებს, იგი საქართველოს სსრ უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარის წინაშე დააყენებს საკითხს მოსამართლის სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემის შესახებ კანონით დადგენილი წესით.

13. დისციპლინურ საქმეთა კოლეგიის გადაწყვეტილებაში უნდა აღინიშნოს: კოლეგიის სახელშოდება და შემადგენლობა, საქმის გარჩევის აღგილი და დრო, დისციპლინურ პასუხისმგებაში მიცემული პირის გვარი, სახელი, მამის სახელი და თანამდებობა; საქმის შინაარსი, პასუხისმგებაში მიცემული პირის ასწავლა-განმარტება, დისციპლინური სასჯელის ზომა ან დისციპლინური საქმის შეწყვეტის მოტივები და აგრეთვე კოლეგიის სხვა წინადადებები.

14. საქართველოს სსრ უმაღლესი სასამართლოს, აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ უმაღლესი სასამართლოების და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სასამართლოს დისციპლინური საქმეთა კოლეგიის გადაწყვეტილებები შეიძლება გასაჩინოდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი სასამართლოს პლენურში ორი კვირის განავლობაში, დისციპლინურ პასუხისმგებაში მიცემული პირის ან დისციპლინური საქმის აღმძღვრელი პირის მიერ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი სასამართლოს პლენურს უფლება აქვს გააუქმოს დისციპლინურ საქმეთა კოლეგიის გადაწყვეტილება, შეცვალოს ადრე გამოტანილი გადაწყვეტილება, გამოიტანოს ახალი გადაწყვეტილება ან შეწყვიტოს საქმე.

15. დისციპლინურ საქმეთა კოლეგიის გადაწყვეტილების ასლი ეგზავნება დისციპლინურ პასუხისმგებაში მიცემულ მოსამართლეს, იმ სასამართლოს თავმჯდომარეს, სადაც ის მუშაობს და საქმის აღმძღვრელ პირს. გადაწყვეტილების ასლი დისციპლინური სასჯელის დადების შესახებ დაერთვის მოსამართლის პირად საქმეს.

16. თუ დისციპლინური სასჯელის დადებიდან ერთი წლის განმავლობაში მოსამართლეს ახალი სასჯელი არ დაედება, იგი არ ჩაითვლება დისციპლინური წესით დასჯილად.

თუ დისციპლინურ პასუხისმგებაში მიცემულმა მოსამართლემ თავისი უმშეიცვლო ყოფაქცევით და მასზე დაკისრებული მოვალეობების აღსრულებისადმი კეთილსინდისიერი დამოკიდებულებით დაამტკიცა თავისი გამოსწორება, დისციპლინური საქმის აღმძღვრელი პირის წარდგენით, ასევე შესაბამისი სასამართლოს მუშაკების საერთო კრებების, პარტიული, პროფესიულული და კომიკა-შირული ორგანიზაციების შუამდგომლობით, დისციპლინურ საქმეთა კოლეგიის შეუძლია ვალაზე აღრე მოუხსნას მას დისციპლინური სასჯელი.

ამ პუნქტის პირველი და მეორე ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, გადაწყვეტილების ასლი დისციპლინური სასჯელის დადების შესახებ ამოიღება მოსამართლის პირადი საქმიდან.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ქ. გელდიაზვილი.

181 საქართველოს სსრ რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლო - ლოგიოს არჩევნების დებულების შესახებ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტის ადგენს:

1. დამტკიცდეს საქართველოს სსრ რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების არჩევნების დებულება.

2. გამოიცეს საქართველოს სსრ რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების არჩევნების ფეხულება ქართულ ენაზე 40.000, რუსულ ენაზე — 20.000, სომხურ ენაზე — 3.000 და აზერბაიჯანულ ენაზე — 2.000 ეგზემპლარის რაოდენობით.

3. დაევალოს „საქშიგნის“ მმართველს ამს. ა. ფარულავას უზრუნველყოს სახალხო სასამართლოების არჩევნების დებულების აღგილებზე დაგზავნა 1960 წლის 10 ნოემბრამდე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტის თავმჯდომარე გ. ძორანიშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტის მდგრადი გ. გილიაშვილი.

კ. თბილისი. 1960 წლის 28 ოქტომბერი.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს სსრ რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების არჩევნების შესახებ

თ ა ვ ი

საარჩევნო სისტემა

1. საქართველოს სსრ კონსტიტუციის 123 მუხლისა და საქართველოს სსრ სასამართლო წყობილების შესახებ კანონის 24 მუხლის საფუძველზე რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მოსამართლეებს ირჩევენ რაიონის, ქალაქის მოქალაქენი საყოველთაო, თანასწორი და პირდაპირი საარჩევნო უფლების საფუძველზე ფარული კენჭისყრით — ხუთი წლის ვადით.

რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მსაჯულებს ირჩევენ მუშათა, მოსამსახურეთა და გლეხთა სერთო კრებებზე მათი სამუშაო ან საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ჯარის ნაწილებში — სამხედრო მოსამსახურეთა სერთო კრებებზე, ლია კენჭისყრით — ორი წლის ვადით.

2. სახალხო მოსამართლედ და სახალხო მსაჯულად შეიძლება არჩეული იქნას საქართველოს სსრ ცენტრალური, რომელიც სარგებლობს საარჩევნო უფლებით და არჩევნების დღისათვის 25 წელი შეუსრულდა.

3. საქართველოს სსრ კონსტიტუციის 18 მუხლის საფუძველზე ცენტრალური მოკავშირე რესპუბლიკის მოქალაქეები საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე საარ-

გებლობენ საქართველოს სსრ მოქალაქეების თანაბარი უფლებით — აირჩივ /
და არჩეულ იქნან სახალხო მოსამართლედ და სახალხო მსაჯულად.

0 530 11

ამომრჩეველთა სიები რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალ-
ხო მოსამართლეების არჩევნებისათვის

5. ამომრჩეველთა სიებს რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მოსამართლეების არჩევნებისათვის ადგენენ: ქალაქებში — მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები, რაიონებად დაყოფილ ქალაქებში — რაიონული საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები, დაბეგბში — სადაბო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები, სოფლად — მშრომელთა დეპუტატების სასოფლო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები.

6. ამომრჩეველთა სიებში შეაქვთ ყველა მოქალაქე, რომლებიც სიის შედგნის დროს ცხოვრობენ მოცემული საბჭოს ტერიტორიაზე და არჩევნების დღისათვის 18 წელი შეუსტულდათ, დამოუკიდებლად მათი რასობრივი და ნაციონალური კუთვნილებისა, სქესისა, სარწმუნოებისა, განათლების ცენტრისა, ბინადრობისა, სოციალური წარმოშობისა, ქონებრივი მდგომარეობისა და წარსული საქმიანობისა.

7. ამომრჩეველთა სიებში არ შეაქვთ ის პირნი, რომელნიც კანონით დადგენილი წესით ცნობილნი არიან შეშლილებად.

8. ამომრჩეველთა სიები დგება თვითეული საარჩევნო უბის მიხედვით, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მიერ დაწესებული ფორმით, ანგანის წესზე, ამომრჩევლის გვარის, სახელის, მამის სახელის, წლენვანებისა და საცხოვრებელი ადგილის აღნიშვნით. სიებს ხელს აწერს მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე და მდივანი.

9. სამხედრო ნაწილებსა და ჯარის შენაერთებში ამომრჩეველთა სიები დგება მეთაურის ხელმოწერით. სამხედრო მომსახურები, რომლებიც სამხედრო ნაწილში არ ცხოვრობენ, ამომრჩეველთა სიებში შეაქვთ საცხოვრებელი აღგილის მიხედვით მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების სათანადო აღმასრულებელ კომიტეტებს.

10. არჩევნებამდე 20 დღით ადრე მშპომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი უზრუნველყოფს ამომრჩევლებისათვის ამომრჩეველთა სიების გაცნობის შესაძლებლობას საბჭოს ან საარჩევნო უბნის შენობაში.

ამომრჩეველთა სიების დედანი ინახება შესაბამის მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტში, სამხედრო ნაწილში ან გარის შენართში.

11. განცხადება ამომრჩეველთა სიაში დაშვებული უსწორობის შესახებ (სიაში შეუტანლობა, სიიდან ამოღება, გვარის, სახელისა და მამის სახელის დამახასიჯება, სიაში არასწორად შეტანა) შეაქვთ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტში, რომელმაც სია გამოაქვეყნა.

12. მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი ვალ-დებულია ყველა განცხადება ამომრჩეველთა სიებში დაშვებული უსწორობის შესახებ განიხილოს არა უგვიანეს სამი დღისა და შეიტანოს საჭირო შესწორებანი ამომრჩეველთა სიაში ან მისცეს განმცხადებელს წერილობითი ცნობა მისი განცხადების უარყოფის მოტივების შესახებ. ოუ განმცხადებელი არ ეთანხმება მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებას, მას შეუძლია საჩივარი შეიტანოს მშრომელთა დეპუტატების ზემდგომ საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტში, რომელიც ვალებულია არაუგვიანეს 3 დღისა განიხილოს ეს საჩივარი და თავისი გადაწყვეტილება დაუყოვნებლივ აცნობოს როგორც განმცხადებელს, ისე მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს. მშრომელთა დეპუტატების ზემდგომი საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილება საბოლოოა.

თ ა ვ ი III

რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მოსამართლეებითა არჩევნების ორგანიზაცია

13. რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მოსამართლეების არჩევნები ხდება ერთი დღის განმავლობაში, რომელიც საერთოა საქართველოს სს რესპუბლიკისათვის.

არჩევნების დღეს აწესებს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი არაუგვიანეს 30 დღისა არჩევნებამდე. არჩევნები მოხდება არასამუშაო დღეს.

14. სახალხო მოსამართლეების არჩევნებს აწყობს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი, ხოლო აფხაზეთისა და აქარის ავტონომიურ რესპუბლიკებში და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ რესპუბლიკებში — სათანადო ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი და მშრომელთა დეპუტატების საოლქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი, მშრომელთა დეპუტატების რაიონული და საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტის მეშვეობით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი საქართველოს სსრ მთელ ტერიტორიაზე, აფხაზეთისა და აქარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი საბჭოების პრეზიდიუმები და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის მშრომელთა დეპუტატების საოლქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი სათანადო ავტონომიური რესპუბლიკისა და ავტონომიური რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე თვალიურს ადევნებენ არჩევნების მსვლელობაში არჩევნების ამ დებულების შესრულებას. განიხილავნ საჩივრებს მშრომელთა დეპუტატების

რაიონული და საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტების არახელოვანი
მოქმედებაზე და გამოქვეთ საბოლოო გადაწყვეტილებანი.

15. შშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო (ქალაქების, რომელიც
საც რაიონული დაყოფა არა აქვთ) საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები:

ა) რაიონის, ქალაქის ტერიტორიაზე სახალხო სასამართლოების არჩევნე-
ბისათვის ქმნიან საარჩევნო უბნებს და ამტკიცებენ საუბრო საარჩევნო კომი-
სიებს;

ბ) რეგისტრაციაში ატარებენ სახალხო მოსამართლეობის კანდიდატების.
რომლებიც წამოყენებული არიან საქართველოს სსრ კონსტიტუციის, საქართ-
ველოს სსრ სასამართლო წყობილების კანონისა და არჩევნების ამ დებულების
მოთხოვნათა დაცვით;

გ) ამარავებენ საუბრო საარჩევნო კომისიებს საქართველოს სსრ უმაღლე-
სი საბჭოს პრეზიდიუმის მიერ სახალხო მოსამართლეების არჩევნებისათვის
დაწესებული ფორმის საარჩევნო ბიულეტენებით;

დ) არჩევენ რაიონსა და ქალაქში სახალხო მოსამართლეთა არჩევნების
შეღებებს;

ე) აძლევენ სახალხო მოსამართლედ არჩეულებს არჩევის მოწმობას;

ვ) განიხილავენ საჩივრებს საუბრო საარჩევნო კომისიებს არასწორი მოქ-
მედების შესახებ.

16. ყველა რაიონში, ქალაქში (რესპუბლიკური დაქვემდებარებისა, რომ-
ლებიც რაიონებად არაა დაყოფილი) ირჩევა ერთი რაიონული (საქალაქო) სა-
ხალხო სასამართლო.

თვითოული სახალხო სასამართლოს მოსამართლეთა რიცხვს აწესებს სა-
ქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი, ხოლო აფხაზეთისა და აჭარის
ავტონომიურ რესპუბლიკებში და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში —
სათანადო ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ან
ავტონომიური ოლქის მშრომელთა დეპუტატების საოლქო საბჭოს აღმასრუ-
ლებელი კომიტეტი შესაბამისად — საქართველოს სსრ უმაღლესი სასამართ-
ლოს თავმჯდომარის, აფხაზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ უმაღლესი სასამართლო-
ბის თავმჯდომარების და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სასამართ-
ლოს თავმჯდომარის წარდგენით.

17. რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სიებს, ასარჩევ
სახალხო მოსამართლეთა რაოდენობის აღნიშვნით, აქვეყნებს საქართველოს
სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი, ხოლო აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომი-
ურ რესპუბლიკებში და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში — სათანადო
ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი და მშრომელთა
დეპუტატების საოლქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი არა უგვიანეს 28
დღისა არჩევნებამდე.

18. საარჩევნო ბიულეტენების მისაღებად და ხმების დასათვლელად რაი-
ონის, ქალაქის ტერიტორია იყოფა საარჩევნო უბნებად.

19. საარჩევნო უბნებს ქმნიან და მათ რიგით ნომრებს აკუთვნებენ ქალა-
ქდ — მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელი კო-

მიტეტები, რაიონებად დაყოფილ ქალაქებში — მშრომელთა დეპუტატების
რაიონული საბჭოების ოღანისრულებელი კომიტეტები, დაბებსა და სოფლებში მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოების ოღანისრულებელი კომიტე-
ტები.

საარჩევნო უბნები იქმნება არა უგვიანეს 25 ლლისა არჩევნებამდე.

20. ქალაქებში, დაბეგში, აგრძელებულ სოფლებში და იმ სასოფლო საბჭოების ტერიტორიაზე, სადაც ითვლება 2000-ზე მეტი მცხოვრები, საარჩევნო უბნები იქმნება ანგარიშით — ერთი საარჩევნო უბანი 1500—3000 მცხოვრებზე.

21. სასოფლო საბჭოს ტერიტორია, რომლის მოსახლეობა 2000 კაცს არ აღემატება, როგორც წესი, შეადგენს ერთ საარჩევნო უბანს.

თვითეულ სოფელში, დაბაში, რომელშიც ითვლება 500-დან 2000-დან
მცხოვრები, იქმნება ცალკე საარჩევნო უბანი.

სოფელში ან სოფლების ჯგუფში, საღაც ითვლება 500-ზე ნაკლები მცხოვრები, მაგრამ არანაკლებ 300-ისა, იმ შემთხვევაში, თუ მანძილი ასეთი სოფლებიდან საარჩევნო უბნამდე 10 კილომეტრს აღემატება, შეიძლება შეიქმნას ცალკე საარჩევნო უბანი.

22. დაშორებულ რაიონებში, საღაც წვრილი დასახლებული პუნქტები სჭარბობენ, შეიძლება მოეწყოს საარჩევნო უბანი არა ნაკლებ 100 მცხოვრებით.

მთიან და სამომთაბარო აღვილებში შეიძლება შეიქმნას საარჩევნო უბანი 100-ზე ნაკლები მცხოვრებით, მაგრამ არა ნაკლებ 50-ისა.

23. სამხედრო ნაწილებში და ჯარის შენაერთობში ეჭყობა ცალკე საარჩევნო უბნები არა ნაკლებ 50 და არა უმეტეს 3000 ამომრჩევლით.

24. ყოველ საარჩევნო უბანში იქმნება საუბრო საარჩევნო კომისია.
საუბრო საარჩევნო კომისიები დგება მუშათა და მოსამსახურეთა პროფე-
სიული ორგანიზაციების, კომპერაციული ორგანიზაციების, კომუნისტური
პარტიული ორგანიზაციების, ახალგაზრდობის ორგანიზაციების, კულტურული,
ტექნიკური და სამეცნიერო სტანდორთებისა და კანონით დადგენილი წესის
თანახმად რეგისტრირებული სხვა საზოგადოებრივი. ორგანიზაციებისა და
მშრომელთა საზოგადოებების წარმომადგენლებისაგან, აგრეთვე საწარმოებისა
და დაწესებულებების მუშათა და მოსამსახურეთა, გარის ნაწილების სამსედო
მოსამსახურეთა კრებების, კოლმეურნეობების და სოფლების გლეხთა, საპკო-
თა მეურნეობების მუშათა და მოსამსახურეთა კრებების წარმომადგენლე-
ბისაგან.

25. საუბნო საარჩევნო კომისიები იქმნება თავმჯდომარის, თავმჯდომარის
მოადგილის, მდივნისა და 4—8 წევრის შემადგენლობით, იმ საარჩევნო უბნებში კი, სადაც 300 მცხოვრებზე ნაკლები ითვლება, თავმჯდომარის, მდივნისა
და 1—3 წევრის შემადგენლობით. მათ ამტკიცებენ ქალაქებში — მშრომელთა
დეპუტატების საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები, რაიონებად
დაყოფილ ქალაქებში — მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოების
აღმასრულებელი კომიტეტები, სოფლიდ და დაბებში — მშრომელთა დეპუტატების
რაიონული საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები არა უგვიანეს 20
დღისა არჩევნებამდე.

საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე ან მღივანი თავისუფლდება
ძირითად სამუშაოსაგან არჩევნებამდე ათი დღით ადრე ძირითად სამუშაოს დროის
ხელფასის შენხევით.

26. საუბნო საარჩევნო კომისია:

ა) იღებს განცხადებებს ამონტეველთა სიაში დაშვებულ შეცდომათა შე-
სახებ და განსახილველად შეაქვს ეს განცხადებები მშრომელთა დეპუტატების
საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტში, რომელმაც სია შეადგინა;

ბ) აწარმოებს საარჩევნო ბიულეტენების მიღებას საარჩევნო უბანში;

გ) აწარმოებს ხმების დათვლის სახალხო მოსამართლეობის თვითეყული
კანდიდატის მიხედვით;

დ) წარუდგენს რაიონულ, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს
ხმის მიცემის ოქმს;

ე) აბარებს შესანახად საქმის წარმოებას მშრომელთა დეპუტატების შესა-
ბამის რაიონულ, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს.

თ ა ვ ი V

რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო
მოსამართლეობის კანდიდატთა წამოყენების წესი

27. სახალხო მოსამართლეობის კანდიდატების წამოყენების უფლება,
უზრუნველყოფილი აქვთ საზოგადოებრივ ორგანიზაციებსა და მშრომელთა
საზოგადოებებს: კომუნისტურ პარტიულ ორგანიზაციებს, პროფესიულ კაფ-
შირებს, კომპერატურულ ორგანიზაციებს, ახალგაზრისდობის ორგანიზაციებსა და
კულტურულ საზოგადოებებს, მათი ცენტრალური, რესპუბლიკური, საოლქო,
რაიონული და საქალაქო ორგანოების სახეოთ, იგრეთვე მუშებისა და მოსამა-
ხურეების საერთო კრებებს საწარმოებსა და დაწესებულებებში, გლეხთა სა-
ერთო კრებებს — კოლმეურნეობებსა და სოფლებში, საბჭოთა მეურნეობების
მუშებისა და მოსამახურეების კრებებს — საბჭოთა მეურნეობებში და სამხედ-
რო მოსამახურეების კრებებს — სამხედრო ნაწილებში.

28. სახალხო მოსამართლეობის კანდიდატის შეუძლია კენჭი იყაროს მხო-
ლოდ ერთ რაიონულ (საქალაქო) სახალხო სასამართლოში.

29. სახალხო მოსამართლეობის კანდიდატები არ შეიძლება იყვნენ საუბნო
საარჩევნო კომისიების წევრები იმ რაიონებსა და ქალაქებში, საღაც ისინი
წამოყენებული არიან სახალხო მოსამართლეობის კანდიდატებად.

30. არჩევნებამდე არა უგვიანეს 15 დღისა ყველა საზოგადოებრივი ორგა-
ნიზაცია ან მშრომელთა საზოგადოება, რომლებმაც სახალხო მოსამართლეობის
კანდიდატები წამოაყენეს, ვალდებული არიან რეგისტრაციაში გაატარონ ეს
კანდიდატები მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმას-
რულებელ კომიტეტში.

მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი
კომიტეტი ვალდებულია რეგისტრაციაში გაატაროს სახალხო მოსამართლეობის
ყველა კანდიდატი, რომლებიც წამოაყენეს საზოგადოებრივაში მოსამართლეობა

და მშრომელთა საზოგადოებებმა საქართველოს სსრ კომსტიტუციის, საქონი-
ფელოს სსრ სასამართლო წყობილების შესახებ კანონისა და არჩევნების პრინციპების
ბულების მოთხოვნათა დაცვით.

31. საზოგადოებრივი ორგანიზაცია ან მშრომელთა საზოგადოება, რომ-
ლებმაც წამოაყენეს სახალხო მოსამართლეობის კანდიდატი, ვალდებული
არიან კანდიდატის რეგისტრაციაში გასატარებლად მშრომელთა დეპუტატების
რაიონულ, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს წარუდგინოს შემდე-
გი დოკუმენტები:

ა) სახალხო მოსამართლეობის კანდიდატის წამომყენებელი კრების ან
სხდომის ოქმი, ხელმოწერილი პრეზიდიუმის წევრების მიერ, მათი საცხოვრე-
ბელი ადგილის აღნიშვნით; ოქმი აღნიშნული უნდა იყოს: კანდიდატის წამომ-
ყენებელი ორგანიზაციის სახელწოდება, კრების ან სხდომის ადგილი, დრო და
მონაწილეთა რაოდენობა, სახალხო მოსამართლეობის კანდიდატის გვარი, სა-
ხელი, მამის სახელი, მისი წლოვანება, ეროვნება, პარტიულობა, განათლება,
საქმიანობა, საცხოვრებელი ადგილი;

ბ) სახალხო მოსამართლეობის კანდიდატის განცხადება, რომ იგი თანახმაა
კენჭი იყაროს მოცემული რაიონის ან ქალაქის სახალხო სასამართლოში, იმ ორ-
განიზაციის სახელსთ, რომელმაც მისი კანდიდატურა წამოაყენა.

32. მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმასრულე-
ბელი კომიტეტის უარი სახალხო მოსამართლეობის კანდიდატის რეგისტრაცია-
ში გატარებაზე შეიძლება გასაჩივრებულ იქნას ორი დღის ვადაში საქართვე-
ლოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში, ხოლო აფხაზეთისა და აჭარის ავ-
ტონომიურ რესპუბლიკებსა და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში—სა-
თანალო ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში ან
მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტში, რო-
მელთა გადაწყვეტილება საბოლოოა.

33. სახალხო მოსამართლეობის თვითეული რეგისტრირებული კანდიდა-
ტის გვარი, სახელი, მამის სახელი, წლოვანება, ეროვნება, პარტიულობა,
განათლება, საქმიანობა და კანდიდატის წამომყენებელი საზოგადოებრივი ორ-
განიზაციის სახელწოდება შეეყნება მშრომელთა დეპუტატების რაიონული,
საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ არა უგვიანეს 12 დღისა
არჩევნებამდე.

34. სახალხო მოსამართლეობის ყველა რეგისტრირებული კანდიდატი
უცილებლად უნდა იქნას შეტანილი საარჩევნო ბიულეტენში.

იმ რაიონში, ქალაქში, სადაც იორჩევა ორი და მეტი სახალხო მოსამართლე,
მოსამართლედ ასარჩევი ყველა წამოყენებული და რეგისტრირებული კანდი-
დატი შეიტანება ერთ საარჩევნო ბიულეტენში.

35. მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმასრუ-
ლებელი კომიტეტი ვალდებულია არა უგვიანეს 3 დღისა არჩევნებამდე ყველა
საუბრო საარჩევნო კომისიას დაუუზვავნოს საარჩევნო ბიულეტენები.

36. საარჩევნო ბიულეტენი იბეჭდება შესაბამისი რაიონის, ქალაქის
მოსახლეობის უბანზე და იმ რაოდენობით, რომელიც უზრუნველყოფს ყველა
ამომრჩეველს.

37. თვითეული ორგანიზაციისათვის, რომელმაც წამოაყენა სახალხო მომარტოლების კანდიდატი და რეგისტრაციაში გაატარა მშრომელთა დეპუტატების რაიონულ, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტში, ისევე როგორც საქართველოს სსრ თვითეული მოქალაქისათვის, უზრუნველყოფილა უფლება დაუბრკოლებლად გასწიოს ავიტაცია ამ კანდიდატის სასაჩვებლო კრებებზე, პრესაში და სხვა საშუალებით, თანახმად საქართველოს სსრ კონსტიტუციის 138 მუხლისა.

თ ა ვ ი ს

ხმის მიცემის შესი რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების
სახალხო მოსამართლეების არჩევნების დროს

38. ამომრჩევლები ხმის აძლევენ არჩევნების დღეს დილის 6 საათიდან ღამის 12 საათამდე ადგილობრივი დროით.

39. არჩევნების დღეს დილის 6 საათზე საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე, კომისიის წევრთა თანდასწრებით, ამოწმებს საარჩევნო ყუთებს და დაწესებული ფორმით შედგენილ ამომრჩეველთა სიის არსებობას, რის შემდეგ ხურავს ყუთებს, ლუქას კომისიის ბეჭდით და იწვევს ამომრჩევლებს ხმის მიცემის დასაწყებად.

საუბნო საარჩევნო კომისიის ბეჭდისა და საარჩევნო ყუთების ნიმუშებს აწესებს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი.

40. თვითეული ამომრჩეველი ხმის აძლევს პირადად, რისთვისაც ცხადდება ხმის მიცემისათვის გამოყოფილ შენობაში. ამომრჩეველთა მიერ ხმის მიცემა ხდება საარჩევნო ბიულეტენის ჩამონაში საარჩევნო ყუთში.

41. საარჩევნო შენობაში გამოიყოფა საგანგებო ოთახები ან მოეწყობა ცალკე კაბინები ამომრჩეველების მიერ საარჩევნო ბიულეტენების შესახებად. ამომრჩეველების მიერ საარჩევნო ბიულეტენების შეცვების დროს ამ ოთახში ან კაბინაში აკრძალულია ვინერს ყოფნა, მათ შორის საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრებისაც, გარდა ხმის მიმცემისა.

42. საარჩევნო შენობაში ხმის ისაცემად მოსული ამომრჩეველი საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივანს ან საუბნო საარჩევნო კომისიის საამისოდ რწმუნებულ წევრს წარუდგენს ან პასპორტს, ან საკოლმეურნეო წიგნაკს, ან პროფეკაშირის ბილეთს, ან პირადობის სხვა მოწმობას და ამომრჩეველთა სიაში მისი შემოწმებისა და იმავე სიაში სათანადო აღნიშვნის შემდეგ ღებულობს დაწესებული ნიმუშის საარჩევნო ბიულეტენს.

43. საარჩევნო ბიულეტენების შესახებად გამოყოფილ ოთახში ამომრჩეველი საარჩევნო ბიულეტენში ტოვებს სახალხო მოსამართლეობის იმ კანდიდატების გვარებს, რომლებსაც იგი ხმის აძლევს, დანარჩენების გვარებს შლის, რის შემდეგ ამომრჩეველი მიღის საარჩევნო ყუთთან და უშვებს მასში საარჩევნო ბიულეტენს.

44. ამომრჩეველს, რომელსაც რაიმე მიზეზის გამო არ შეუძლია დამოუკიდებლად შეავსოს საარჩევნო ბიულეტენი, უფლება აქვს მიიწვიოს იმ შენო-

ბაში, სადაც საარჩევნო ბიულეტენები იცსება, რომელიმე სხვა ამომრჩეველი
საარჩევნო ბიულეტენის შესაფეხბად.

45. საარჩევნო აგიტაცია საარჩევნო შენობაში ხმის მიცემის დროს არ
დაიშეება.

46. საარჩევნო შენობაში წესრიგის დაცვის პასუხისმგებლობა ეკისრება
საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს.

47. არჩევნების დღეს, ლამის 12 საათზე საუბნო საარჩევნო კომისიის თავ-
მჯდომარე ხმის მიცემას დამთავრებულად აცხადებს და კომისია იწყებს საარ-
ჩევნო ყუთების გახსნას.

48. საარჩევნო ყუთების გახსნის წინ ყველა გამოუყენებელი საარჩევნო
ბიულეტენი უნდა დაიღუქოს საუბნო საარჩევნო კომისიის ბეჭდით.

თ ა ვ ი

რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო
მოსამართლების არჩევნების შედეგების გამორკვევა

49. შენობაში, სადაც საუბნო საარჩევნო კომისია ხმებს ითვლის, ხმების
დათვლაზე დასწრების უფლება აქვთ საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და
მშრომელთა საზოგადოებების წარმომადგენლებს, რომელთაც ეს სპეციალუ-
რად აქვთ დავალებული, აგრეთვე პრესის წარმომადგენლებს.

50. საუბნო საარჩევნო კომისია ყუთების გახსნის შემდეგ ადარებს ყუთებ-
ში ჩაშვებული ბიულეტენების რაოდენობას იმ პირთა რიცხვს, რომლებმაც
ბიულეტენები მიღებს ამომრჩეველთა სიის მიხედვით და შედარების შედეგები
შეაქვთ საუბნო საარჩევნო კომისიის ოქმში.

ხმების დათვლა და ხმის მიცემის შედეგების ჩაშვერა წარმოებს ცალ-
ცალკე სახალხო მოსამართლეობის თვითეული კანდიდატის მიხედვით.

51. გაუქმებულად ითვლება ბიულეტენები, რომლებშიც ხმის მიცემის
დროს დატოვებული კანდიდატის რიცხვი მეტია, ვიდრე მოცემულ რაიონში,
ქალაქში ასარჩევად გათვალისწინებული სახალხო მოსამართლეთა რაოდენობა,
აგრეთვე არადაწესებული ნიმუშის ბიულეტენები.

საარჩევნო ბიულეტენის სინამდვილეში ეჭვის წარმოშობის დროს საკითხს
წყვეტს საუბნო საარჩევნო კომისია კენჭისყრით, რაც აღინიშნება ოქმში.

52. საუბნო საარჩევნო კომისია საქალაქოელოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრე-
ზიდიუშის მიერ დაწესებული ფორმით ადგენს ხმის მიცემის ოქმს ორ ცალად,
რომელსაც ხელს აწერენ საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრები, მათ შორის
აუცილებლად კომისიის თავმჯდომარე და მდივანი.

53. საუბნო საარჩევნო კომისიის ხმის მიცემის ოქმში უნდა აღინიშნოს:
- ხმის მიცემის დაწყებისა და დამთავრების დრო;
  - საერთო რიცხვი ამომრჩეველებისა, რომლებიც შეტანილია ამომრჩე-
ველთა სიაში;
  - რიცხვი ამომრჩეველებისა, რომლებმაც მიღებს საარჩევნო ბიულეტენები;

- ლეონაძე;
- ე) გაუქმებულად ცნობილი ბიულეტენების რაოდენობა;
- ვ) სახალხო მოსამართლეობის თვითეული კანდიდატის სასარგებლოდ და წინააღმდეგ მიცემული ხმების რაოდენობა;

ზ) საუბრო საარჩევნო კომისიაში შეტანილ განცხადებების და საჩივრების მოკლე შინაარსი და საუბრო საარჩევნო კომისიის მცერ მიღებული გადაწყვეტილებანი.

54. ხმების დათვლის დამთავრებისა და ხმის მიცემის ოქმის ხელისმოწერის შემდეგ საუბრო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე კომისიის სხდომაზე აქვეყნებს ხმის მიცემის შედეგებს და უგზავნის ოქმს მშრომელთა დეპუტატების შესაბამის რაიონულ, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს.

55. ყველა საარჩევნო ბიულეტენი (ცალკე ნამდვილი და ცალკე გაუქმებულად ცნობილი) უნდა დაიღუქოს საუბრო საარჩევნო კომისიის ბეჭდით და ხმის მიცემის ოქმის მეორე ცალთან, საქმისწარმოებასთან და საუბრო საარჩევნო კომისიის ბეჭედთან ერთად საუბრო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარემ შესანახად უნდა ჩააბაროს: ქალაქიდ — მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელ კომიტეტებს, რაიონებად დაყოფილ ქალაქებში — რაიონული საბჭოების აღმასრულებელ კომიტეტებს, სოფლად და დაბებში — მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოების აღმასრულებელ კომიტეტებს.

მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების აღმასრულებელ კომიტეტებს ევალებათ შეინახონ საარჩევნო ბიულეტენები 3 თვის განმავლობაში არჩევნების დღიდან.

56. რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოს სახალხო მოსამართლეთა არჩევნების შედეგებს არკვევენ მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები საუბრო საარჩევნო კომისიების ხმის მიცემის ოქმების საფურცელზე.

57. რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოს სახალხო მოსამართლეთა არჩევნების შედეგების დადგენის დროს მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომაზე დასწრების უფლება აქვთ საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მშრომელთა საზოგადოებების წარმომადგენლებს, რომელთაც ეს სპეციალურად ექნებათ დავალებული, აგრეთვე პრესის წარმომადგენლებს.

58. მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი სახალხო მოსამართლეთა არჩევნების შედეგების შესახებ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მიერ დამტკიცებული ფორმის მიხედვით აღეცენ თავმჯდომარე და მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე და მდივანი.

59. ოქმი სახალხო მოსამართლეთა არჩევნების შედეგების შესახებ ნაჩერები უნდა იყოს:

ა) საუბრო საარჩევნო კომისიების რიცხვი რაიონში, ქალაქში;

ბ) საუზნო საარჩევნო კომისიების რიცხვი, რომლებმაც წარმოადგინდებია მთის მიცემის ოქმები;

გ) ამომრჩეველთა საერთო რიცხვი რაიონში, ქალაქში;

დ) ამომრჩეველების რიცხვი, რომელთაც მიიღეს საარჩევნო ბიულეტენები;

ე) ამომრჩეველების რიცხვი, რომელთაც მონაწილეობა მიიღეს მთის მიცემაში;

ვ) გაუქმებულად ცნობილი ბიულეტენების რაოდენობა;

ზ) სახალხო მოსამართლეობის თვითეული კანდიდატის სასარგებლოდ და წინააღმდეგ მიცემული ხელის რაოდენობა;

თ) მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტში შემოსულ განცხადებისა და საჩივრების მოკლე შინაარსა და მათზე მიღებული გადაწყვეტილებანი.

60. სახალხო მოსამართლეობის თვითეული კანდიდატის მიხედვით ხელის დათვლის დამთავრებისა და სახალხო მოსამართლეთა არჩევნების შედეგების შესახებ ოქმზე ხელის მოშერის შემდეგ მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ვალდებულია გაუგზავნოს ხმის მიცემის ოქმის ერთი ცალი საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმს, ხოლო აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკებში და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში — სათანადო ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმს ან მშრომელთა დეპუტატების საოლქო საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს.

ოქმის შეორე ცალი, სახალხო სასამართლოს არჩევნების მთელ საქმისწარმებასთან ერთად, რჩება მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის საქმეებში.

61. სახალხო მოსამართლეობის კანდიდატი, რომელმაც მიიღო ხელის აბსოლუტური უმრავლესობა, ე. ი. იმ ხელის ნახევარზე მეტი, რომლებიც მიცემულია რაიონში, ქალაქში და ცნობილია ნამდვილად, არჩეულად თვლება.

62. საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი, აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ უმაღლესი საბჭოების პრეზიდიუმები და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის საოლქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი სახალხო მოსამართლეთა არჩევნების შედეგების შესახებ მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტების მიერ წარმოდგენილი ოქმების საფუძველზე ადგენერ არჩეულ სახალხო მოსამართლეთა სიას და უგზავნიან მას შესაბამისად: — საქართველოს სსრ უმაღლეს სასამართლოს, აფხაზეთისა და აჭარის უმაღლეს სასამართლოებს და სამხრეთ ოსეთის საოლქო სასამართლოს.

63. მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე თვითეულ არჩეულ სახალხო მოსამართლეს აღლევს მოწმობას რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოს სახალხო მოსამართლედ მისი არჩევის შესახებ:

მოწმობის ფორმას სახალხო მოსამართლედ არჩევის შესახებ აწესებს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი.

64. რაიონულ (საქალაქო) სახალხო სასამართლოში, საღაც არჩეულია ორი და მეტი სახალხო მოსამართლე, მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო ლაქონ საბჭო, შესაბამისად — საქართველოს სსრ უმაღლესი სასამართლოს მჯდომარის, აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ უმაღლესი სასამართლოების თავმჯდომარებისა და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სასამართლოს ბავმჯდომარის წარდგენით, არჩეულ მოსამართლეთაგან ერთ-ერთს ამტკიცებს რაიონის, ქალაქის სახალხო სასამართლოს თავმჯდომარედ.

65. თუ რაოდენობა სახალხო მოსამართლეობის კანლიდატებისა, რომელთაც მიიღეს ხმების აბსოლუტური უმრავლესობა, ნაკლებია ამ რაიონში, ქალაქში ასარჩევ სახალხო მოსამართლეთა რაოდენობაზე, მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი განსაკუთრებით აღნიშნავს ამას ოქმში სახალხო მოსამართლეთა არჩევნების შედეგების შესახებ, დაუყოვნებლივ აცნობებს შესაბამისად საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმს, აფხაზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ უმაღლესი საბჭოების პრეზიდიუმებს ან სამხრეთ ოსეთის მშრომელთა დეპუტატების საოლქო საბჭოს აღმასკომს და აცხადებს ან ხელახალ კენჭისყრას იმ კანლიდატებისათვის, რომლებმაც მიიღეს ყველაზე მეტი ხმა, მაგრამ არ იქნენ არჩეულნი, ანდა ნიშნავს ახალ არჩევნებს მოსამართლეთა აურჩევლობის შედეგად დარჩენილი ადგილების შესავსებად. ხელახალი კენჭისყრის ან ახალი არჩევნების დღე დაინიშნება არა უგვიანეს ორი კვირის ვადისა პირველი არჩევნების შემდეგ.

66. თუ რაიონში, ქალაქში მიცემული ხმების რაოდენობა შეაღენს ამ ამომრჩეველთა რიცხვის ნახევარზე ნაკლებს, რომლებსაც ამ რაიონში, ქალაქში ხმის მიცემის უფლება აქვთ, მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი განსაკუთრებით აღნიშნავს ამის შესახევ იქმში სახალხო მოსამართლეთა არჩევნების შედეგების შესახებ, დაუყოვნებლივ აცნობებს შესაბამისად — საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმს, აფხაზეთის და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი საბჭოების პრეზიდიუმებს, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის მშრომელთა დეპუტატების საოლქო საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს და ნიშნავს ახალ არჩევნებს არა უგვიანეს ორი კვირის ვადისა პირველი არჩევნების შემდეგ.

67. სახალხო მოსამართლეობის კანლიდატებისათვის ხელახალი კენჭისყრა, ისევე როგორც ახალი არჩევნები ნაცვლად გაუქმდებულისა, მოხდება ამომრჩეველთა სიებით, რომლებიც შედგენილი იყო პირველი არჩევნებისათვის და არჩევნების ამ დებულების სრულ შესაბამისად.

თ ა ვ ი VII

უფლებამოსილების ვადაზე ადრე გასულ სახალხო მოსამართლეთა ნაცვლად
რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო
მოსამართლეთა არჩევნების წესის შესახებ

68. უფლებამოსილების ვადაზე ადრე სახალხო მოსამართლის გასვლის შემთხვევაში მის ნაცვლად უფლებამოსილების დარჩენილი ვადით სახალხო

მოსამართლის არჩევნებს აწყობს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი, აფხაზეთისა და აჭარის აგტონომიური რესპუბლიკური უმაღლესი საბჭოების პრეზიდიუმები და სამხრეთ ოსეთის საოლქო საბჭოს აღმატაცებულებები ბელი კომიტეტი, მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტების მეშვეობით არა უგვიანეს ერთი თვის ვადისა სახალხო მოსამართლის გასვლის დღიდან.

69. გასულ სახალხო მოსამართლის ნაცვლად ახალი სახალხო მოსამართლის არჩევნების დღეს აწესებს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი, აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ უმაღლესი საბჭოების პრეზიდიუმები და სამხრეთ ოსეთის მშრომელთა დეპუტატების საოლქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი არა უგვიანეს ორი კვირისა არჩევნებამდე.

ამის შესაბამისად:

ა) საარჩევნო უბნების შექმნა, აგრეთვე საუბნო საარჩევნო კომისიების დამტკიცება ხდება არა უგვიანეს 12 დღისა არჩევნებამდე;

ბ) მშრომელთა დეპუტატების სათანადო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი არჩევნებამდე 10 დღით აღრე უზრუნველყოფს ამომრჩევლებისათვის ამომრჩეველთა სიების გაცნობის შესაძლებლობას;

გ) სახალხო მოსამართლეობის კანდიდატების რეგისტრაციას აწარმოებენ მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები არა უგვიანეს 7 დღისა არჩევნებამდე; რეგისტრირებული სახალხო მოსამართლეობის კანდიდატების მონაცემები და კანდიდატთა წამომყენებელი საზოგადოებრივი ორგანიზაციების სახელშოდება ქვეყნდება არა უგვიანეს 5 დღისა არჩევნებამდე.

თ ა ვ ი VIII

რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო
მსაჯულთა არჩევნების ორგანიზაცია

70. რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მსაჯულთა არჩევნებს ნიშანებს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი არა უგვიანეს 30 დღისა მათი უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე.

აჭარის და აფხაზეთის აგტონომიური რესპუბლიკური უმაღლესი საბჭოების პრეზიდიუმები, სამხრეთ ოსეთის აგტონომიური ოლქის მშრომელთა დეპუტატების საოლქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი და მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების საფუძველზე, აწესებენ რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მსაჯულთა არჩევნების ვადებს სათანადო აგტონომიური რესპუბლიკის, აგტონომიური ოლქის, რაიონისა და ქალაქისათვის.

71. თვითოული რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოს სახალხო მსაჯულთა რაოდენობას აწესებს მშრომელთა დეპუტატების სათანადო რაიონული, საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი, შესაბამისად საქართვე-

ლოს სსრ, აფხაზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ უმაღლესი სასამართლოებრივი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის საოლქო სასამართლოს თავმდებობის რეგისტრის წარდგენით.

72. რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მსაჯულთა არჩევნებს აწყობენ მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები.

73. რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მსაჯულებს ირჩევენ მუშათა და მოსამსახურეთა საერთო კრებებზე საწარმოებსა და დაწესებულებებში, გლეხთა კრებებზე კოლმეურნეობებსა და სოფლებში, საბჭოთა მეურნეობების მუშათა და მოსამსახურეთა კრებებზე — საბჭოთა მეურნეობებში, სამხედრო მოსამსახურეთა კრებებზე — სამხედრო ნაწილებში, ან ამომრჩეველთა საერთო კრებებზე მათი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

74. სახალხო მსაჯულთა ასარჩევად საერთო კრებებს იწვევენ საზოგადოებრივი ორგანიზაციები და მშრომელთა საზოგადოებები: კომუნისტური პარტიული ორგანიზაციები, პროფესიული კავშირები, კომპერაციული ორგანიზაციები, ახალგაზრდობის ორგანიზაციები და კულტურული საზოგადოებები, ამომრჩეველთა საერთო კრებებს მათი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით იწვევენ მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო, სასოფლო ან საღაბო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები.

საერთო კრებები ტარდება საწარმოებში, დაწესებულებებში, კოლმეურნეობებში, საბჭოთა მეურნეობებში, სამხედრო ქვეგანაყოფებსა და დასახლებულ პუნქტებში, ხოლო ქალაქებში კვარტალებისა და ქუჩების მიხედვით, სადაც ამომრჩეველთა რაოდენობა 100 კაცზე ნაკლები არ არის. თუ ამომრჩეველთა რიცხვი შეატანოს 100 კაცზე ნაკლებია, არჩევნები ტარდება სხვა საწარმოების, დაწესებულებების, კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობების, სამხედრო ქვეგანაყოფების კოლეგიუმებთან და ამ დასახლებულ პუნქტებში მცხოვრებ ამომრჩევლებთან ერთად.

75. რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მსაჯულთა ასარჩევი საერთო კრების ადგილისა და დროის შესახებ ამომრჩევლებს ატყობინებენ არა უგვიანეს სამი დღისა კრებამდე.

76. რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მსაჯულთა არჩევნების საერთო კრება უფლებამოსილად ითვლება, თუ მასში მონაწილეობას იღებს იმ ამომრჩეველთა უმრავლესობა, რომლებიც მუშაობენ ამ საწარმოში, დაწესებულებაში, კოლმეურნეობაში, საბჭოთა მეურნეობაში, ირიცხებიან სამხედრო ნაწილში ან ამომრჩეველთა უმრავლესობა მათი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

საერთო კრების გასაძლოლად ირჩევა პრეზიდიუმი.

77. რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოს სახალხო მსაჯულთა არჩევნებში მონაწილეობას იღებს ყველა მოქალაქე, რომელსაც არჩევნების დღისათვის 18 წელი შეუსრულდა, გარდა იმ პირებისა, რომლებიც კანონით დადგენილი წესით ცნობილნი არიან შეშლილებად.

78. რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოს სახალხო მსაჯული შემადგენლობაში არჩეულად ითვლებიან ის პირი, რომელმაც სხვებთან დარებით მიიღეს ხმების ყველაზე მეტი რაოდენობა და საერთო კრებაზე დამსწრე ამომრჩეველთა ხმების ნახევარზე მეტი.

79. ხმის მიცემის შედეგები შეტანილ უნდა ჩენას საერთო კრების ოქმშა, რომელსაც ხელს აწერს კრების პრეზიდიუმის მთელი შემადგენლობა.

80. საერთო კრების ოქმში აღნიშნულ უნდა იქნას:

ა) საწარმოს, დაწესებულების, კოლმეურნეობის, საბჭოთა მეურნეობის, სამხედრო ნაწილის, დასახლებული პუნქტის სახელშოდება, სადაც შედგა საერთო კრება;

ბ) კრების ჩატარების თარიღი;

გ) ამომრჩეველების საერთო რიცხვი ამ კოლექტივში;

დ) საერთო რიცხვი ამომრჩევებისა, რომლებიც კრებას ესწრებოდნენ;

ე) სახალხო მსაჯულობის თვითეული კანდიდატის გვარი, სახელი, მამის სახელი;

ვ) სახალხო მსაჯულობის თვითეული კანდიდატის სასარგებლოდ და წანაღმდეგ მიცემული ხმების რაოდენობა;

ზ) თვითეული სახალხო მსაჯულის გვარი, სახელი, მამის სახელი, წლოვანება, ეროვნება, პარტიულობა, საქმიანობა, საცხოვრებელი ადგილი, აგრეთვე არჩეული იყო თუ არა იგი ადრე სახალხო მსაჯულად.

81. მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო (ესპუბლიკური დაქვემდებარებისა, რომელთაც რაიონული დაყოფა არა აქვთ) საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები:

ა) არჩევენ რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მსაჯულთა არჩევნების შედეგებს რაიონში, ქალაქში საერთო კრებების ოქმების საფუძველზე და საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მიერ დაწესებული ფორმის მიხედვით აღგენენ არჩეულ სახალხო მსაჯულთა სიას ორ ცალად;

სიის ერთ ცალს გადასცემენ რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოს თავმჯდომარეს, ხოლო მეორე ცალი ჩემპა რაიონის, ქალაქის მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის საქმეში;

ბ) არჩეულ სახალხო მსაჯულებს აძლევენ, არჩევის მოწმობას საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მიერ დაწესებული ფორმის მიხედვით;

გ) თვალყურს აღევნებენ არჩევნების მიმღინარეობის დროს არჩევნების შესახებ ამ დებულების შესრულებას რაიონის, ქალაქის ტერიტორიაზე;

დ) განიხილავენ განცხადებებს და საჩივრებს რაიონულ, საქალაქო სახალხო სასამართლოს სახალხო მსაჯულთა არჩევნების არასწორად ჩატარების შესახებ.

82. იმ შემთხვევაში, თუ სახალხო მსაჯული გავიდა გადაზე ადრე, გადავიდა სხვა რაიონში ან სხვა მიზეზით არ შეუძლია შესრულოს სახალხო მსაჯულის მოვალეობა და ამასთან მსაჯულთა რიცხვი არასაკმაო იქნება სახალხო სასამარ-

თლოს ნორმალური მუშაობისათვის, მშრომელთა დეპუტატების რაიონის
საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი აწყობს დამატებით არჩევნილი
გასულის ნაცვლად.

თ ა ვ ი X

პასუხისმგებლობა მოქალაქეთა საარჩევნო უფლებების დარღვევისათვის

83. ყველა ის პირი, ვინც ძალადობის, მოტუუბის, მუქარის ან მოსყიდვის გზით ხელს შეუშლის საქართველოს სს რესპუბლიკის მოქალაქეს განახორციელოს თავისი უფლება — აირჩიოს და არჩეულ იქნას სახალხო მოსამართლედ ან სახალხო მსაჯულად, აგრეთვე თანამდებობის „პირი ან საუბრო საარჩევნო კომისიის წევრი, რომელიც სიყალბეს ჩაიდენს დოკუმენტების გაფორმებისას ან განზრას არასწორად დაითვლის ხმებს — პასუხს აგებს სისხლის სამირთლის წესით, რაც კანონითაა დადგენილი.

გრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

182 „საქართველოს სსრ დამსახურებული გამომგონვებლის“ და „საქართველოს სსრ დამსახურებული რაციონალიზატორის“ სამკრდე ნიშნების აღმოჩენის დოკუმენტის უთანის უსახებ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1960 წლის 6 ივნისის ბრძანებულებით დამტკიცებულ „საქართველოს სსრ დამსახურებული გამომგონვებლის“ და „საქართველოს სსრ დამსახურებული რაციონალიზატორის“ სამკერდე ნიშნების აღწერილობაში იქნას შემდეგი ცვლილებები:

1. სამკერდე ნიშნის „საქართველოს სსრ დამსახურებული გამომგონვებლის“ აღწერილობაში სიტყვა „ოქროსია“ შეიცვალოს სიტყვებით: „ტომპაკისაა, მოკერულია“.

2. სამკერდე ნიშნის „საქართველოს სსრ დამსახურებული რაციონალიზატორის“ აღწერილობაში სიტყვა „ვერცხლისაა“ შეიცვალოს სიტყვებით: „ნეიზილებრისაა, მოკერცხლია“.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძორვინიშვი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი გ. გოლძიაზვილი.

ქ. თბილისი. 1960 წლის 28 ოქტომბერი.

გაცემის მიზანი

გრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

183 საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგვლით იმ პირთა დაჯილდობას უსახებ, რომელებაც განდაკუთხებით გამოიიჩინათ თავი საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის გადაღვითაც სამეცნიერო სადგურის მუნიციპალოგაზე

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა ყალემის მაღალმთანი სამეცნიერო სადგურის მშენებლობის წარმატებით დამთავრებასთან დაკავშირებით და-

ჭილდებულ იქნან საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საქართველოს სიგელით მშენებლობის მონაწილე ის მუშები, ინჟინერ-ტექნიკურ მეცნიერი მუშავები, რომელმაც განსაკუთრებით გამოიჩინეს თავი:

1. ისონ ნიკოლოზის ძე აბრამიშვილი — „თბილგვირაბმშენის“ მუშავები.
2. სერგი ვასილის ძე ბანდური — „თბილგვირაბმშენის“ მებათქაშე.
3. გივი ევგენის ძე ბარაბაძე — „თბილგვირაბმშენის“ № 213 სამშენებლო-სამონტაჟო მატარებლის მთავარი მექანიკოსი.
4. ნიკოლოზ ალექსანდრეს ძე ბარანოვი — ტრესტ „კაველექტრომონტაჟის“ ელექტრომონტიორი.
5. არმენაკ ოგანეზის ძე ბორახიანი — „თბილგვირაბმშენის“ სანტექნიკის სტატი.
6. პავლე ივანეს ძე ბორისოვი — ტრესტ „პრომვენტილაციის“ ზეინკალამწყობთა ბრიგადირი.
7. ანდრია ისმაილის ძე ბრეგვაძე — „თბილგვირაბმშენის“ № 213 სამშენებლო-სამონტაჟო მატარებლის უფროსი.
8. ვიქტორ დავითის ძე გოცირაძე — „თბილგვირაბმშენის“ სამმართველოს უფროსი.
9. კლაუს ვარლამის ძე კილაძე — „თბილგვირაბმშენის“ სკმუშაოთა მწარმებელი.
10. მამიკონ მელიქის ძე მაკარიანი — „თბილგვირაბმშენის“ ხურო.
11. ზურაბ შალვას ძე მანჯავიძე — ფიზიკის ინსტიტუტის ლაბორატორიის გამგე.
12. გიორგი ტერენტის ძე მარშანია — „თბილგვირაბმშენის“ ავტომძღვროლი.
13. სიმონ დავითის ძე სვანიძე — ფიზიკის იმსტიტუტის ექსპედიციის უფროსის მოადგალე.
14. დიმიტრი ნიკოლოზის ძე ფედორიშჩევი — „თბილგვირაბმშენის“ მედიზელე.
15. იური ივანეს ძე ქედიშვილი — „თბილგვირაბმშენის“ ყოფილი უფროსი ინჟინერი.
16. შოთა ალექსანდრეს ძე შავლოხოვი — „თბილგვირაბმშენის“ ზეინკალი.
17. ბიჭიკო გერონტის ძე შარიქაძე — „თბილგვირაბმშენის“ მღებავი.
18. ალფრედ იულის ძე შტაერმანი — ფიზიკის ინსტიტუტის წამყვანი ინჟინერი.
19. ივანე ივანეს ძე ცაბაძე — ფიზიკის ინსტიტუტის წამყვანი ინჟინერი.
20. გიორგი ივანეს ძე ჭანდიერი — იმსტიტუტის დირექტორის მოადგილე ტექნიკის დარგში.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძოშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდგანი გ. გელაშვილი.

184 ჩალაშ თბილისის ოქტომბრის რაიონის სახალხო მოსამართლის თანამდებობიდან ვ. ი. ჯანდიერის გაფვევის ზესახებ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

გაწვეულ იქნას ვახტანგ იოსების ძე ჭანდიერი ქალაქ თბილისის ოქტომბრის რაიონის სახალხო მოსამართლის თანამდებობიდან.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძორავიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჟ. გელდიაზვილი.

ქ. თბილისი, 1960 წლის 28 ოქტომბერი.

დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

185 ჩალაშ თბილისის კალინინის რაიონის სახალხო მოსამართლის თანამდებობიდან ი. ა. უაველაზვილის გაფვევის ზესახებ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

გაწვეულ იქნას ირაკლი ალექსანდრეს ძე ყაფელაშვილი ქალაქ თბილისის კალინინის რაიონის სახალხო მოსამართლის თანამდებობიდან.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძორავიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჟ. გელდიაზვილი.

ქ. თბილისი, 1960 წლის 28 ოქტომბერი.

განცოვილება მესამე

საინცორმაციო ცნობა

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1944 წლის 18 აგვისტოს ბრძანებულების საფუძველზე საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა 1960 წლის 28 ოქტომბრის ბრძანებულებით დააჯილდოვა „სახელოვანი დედის“ ორდენებითა და „დედობის მედლის“ მედლებით 284 მრავალშვილიანი დედა, მათ შორის:

1. ქ. თბილისიდან		— 6
2. ასპინძის	რაიონიდან	— 15
3. აღიგენის	"	— 9
4. ახმეტის	"	— 18
5. გორის	"	— 8
6. ღმანისის	"	— 40
7. ბოგდანოვკის	"	— 26

8. დუშეთის	რაომნიდან	— 6
9. ზნაურის	"	— 24
10. ზესტაფონის	"	— 17
11. თიანეთის	"	— 19
12. თელავის	"	— 11
13. მცხეთის	"	— 10
14. ორგონიუმის	"	— 24
15. საჩხერის	"	— 9
16. სიღნაღის	"	— 8
17. ცხაკარის	"	— 9
18. წალკის	"	— 14
19. ხაშურის	"	— 11